23.11.2020

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Viite: Lisätietopyyntö 20.11.2020

Hallituksen esitykseen HE 169/2020 vp liittyvät lisäselvitykset

Verojaosto on pyytänyt valtiovarainministeriöltä kommentit ympäristöministeriön verojaostolle antamaan luonnonsuojelualueiden verovapautta koskevaan lakiehdotukseen liittyvään lisäselvitykseen, kun huomioidaan hallitusohjelman maininta, jonka mukaan vapautetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet kiinteistöverosta.

Verojaoston on lisäksi pyytänyt lisätietoa siitä, miten ja missä aikataulussa merituulivoimaloiden kiinteistöverotuksen alentamista koskeva valtiovarainministeriön asetuksen (jälleenhankinta-arvoasetus) muutos on tarkoitus antaa, kun huomioidaan lailla säätämisen vaatimus ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain 30 §:n 2 momentin valtuutussäännöksen sisältö.

Luonnonsuojelualueet

Lakiehdotuksen mukaan luonnonsuojelulain 24 §:n nojalla suojellut alueet vapautettaisiin kiinteistöverosta, pois lukien alueilla olevat rakennukset maapohjineen.

Verojaostolle antamassaan lisäselvityksessä 19.11.2020 ympäristöministeriö on käsitellyt luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltuja luontotyyppejä sekä lain 47 §:n nojalla suojeltuja lajien esiintymispaikkoja.

Mainittujen kahden suojelukohdetyypin lisäksi luonnonsuojelulain 25 §:ssä säädetään alueen määräaikaisesta rauhoittamisesta, 5 luvussa maisema-alueen suojelusta, 10 luvussa Natura 2000 –verkostoon kuuluvista suojelualueista, lisäksi 73 §:ään sisältyy säännöksiä lainkohdassa tarkoitetuista alueista.

Näihin useilla eri perusteilla suojeltuihin alueisiin liittyy eroja mm. suojelun vapaaehtoisuuden tai pakollisuuden, suojelun pysyvyyden, maanomistajille asetettujen alueen käyttöä koskevien rajoitusten ja maanomistajalle maksettavien korvausten osalta.

Valtiovarainministeriöllä ei ole erityisasiantuntemusta luonnonsuojelulaista, minkä vuoksi asiaa on valmisteltu yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa, kuten hallituksen esityksen perusteluistakin ilmenee. Tämä yhteistyö käynnistyi jo ennen 2019 eduskuntavaaleja kiinteistöverotuksesta Turunmaan saaristossa keväällä 2019 syntyneen julkisen keskustelun johdosta.

Yhteistyön kuluessa valtiovarainministeriön tietoon ei ollut ympäristöministeriön puolelta saatettu tietoja muihin kuin luonnonsuojelulain 24 §:n nojalla suojeltuihin alueisiin liittyvistä sääntelytarpeista.

Ympäristöministeriö puolsi jo huhtikuussa 2020 HE:n 169/2020 vp mukaista verovapautta, johon ympäristöministeriöllä ei tuolloin ollut täsmennettävää. Tiedossa toki oli, että verovapaudella oli tarkoitus toimeenpanna hallitusohjelmakirjaus.

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9

Myöskään liitteenä olevassa HE-luonnoksesta 28.9.2020 antamassaan lausunnossa ympäristöministeriöllä ei ollut huomautettavaa verovapauden kohdistamiseen LSL 24 §:n nojalla perustettaviin luonnonsuojelualueisiin. Valtiovarainministeriöllä ei ole aihetta päätelmään, etteikö ehdotettu luonnonsuojelualueiden verovapaus vastaa hallitusohjelman tarkoitusta.

Merituulivoimalat

Hallituksen esityksessä kuvataan merituulivoimaloiden kiinteistöverotuksen alentamista. Tarkoitus on säätää asiasta valtiovarainministeriön asetuksella, jossa muutoinkin säädetään rakennusten ja rakennelmien jälleenhankinta-arvojen perusteista.

Nykyinen arvostamislain 30 §:n 2 momentin lakoninen norminantovallan delegointisäännös "Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin jälleenhankinta-arvon laskemisesta" on vireillä olevassa kiinteistöverotuksen arvostamisuudistuksessa todettu puutteelliseksi ja sitä on tarkoitus muotoilla uudestaan siten, että sen soveltamisala on riittävän täsmällisesti rajattu.

Jatkovalmistelussa selvitetään, onko valtuutussäännös asianmukaisesti perustuslain 81 §:n 1 momentti huomioon ottaen muotoiltavissa siten, että se antaa mahdollisuuden asetuksella säätää myös merituulivoimaloiden maatuulivoimaloita matalammasta arvostamisperusteesta. Asiasta on tarkoitus hyvissä ajoin pyytää lausunto oikeuskanslerilta. Asetuksella säätämistä puoltaa se käytännöllinen näkökohta, että komissiolta on saatava kannanotto toimenpiteen suhteesta EU:n valtiontukisääntöihin ennen toimeenpanoa ja asetuksen muutos olisi asianmukaisen delegointisäännöksen nojalla nopeasti toteutettavasti niin pian kuin komissiolta on saatu myönteinen kannanotto, mikä tällä erää on epävarmaa.

Jos edellä sanottua ei pidetä mahdollisena, asiasta on säädettävä suoraan arvostamislaissa.

Tarvittaessa asiasta – delegointisäännöksen muuttamisesta tai suoraan laissa säätämisestä – annetaan syksyllä 2021 annettavaksi kaavaillusta arvostamisuudistusta koskevasta hallituksen esityksestä erillinen lakiesitys hyvissä ajoin siten, että muutosta voidaan soveltaa kaavaillusti voimaloihin, joiden rakentaminen on alkanut 1.1.2021 tai sen jälkeen, eli 2022 kiinteistöverotuksessa.

Jos asiasta päädytään säätämään suoraan lailla, eikä komission myönteistä kantaa saada riittävän ajoissa, voimaantulosta olisi säädettävä asetuksella sen jälkeen, kun komissiolta on saatu myönteinen kanta.

Osastopäällikkö, ylijohtaja Terhi Järvikare

Lainsäädäntöneuvos Jukka Vanhanen

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

28.9.2020

VN/18497/2020
VN/18497/2020-YM-14

Valtiovarainministeriö

Viite: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteistöverolain 3 §:n muuttamisesta

Ympäristöministeriön lausunto

Lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi laiksi kiinteistöverolain 3 §:n muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt ympäristöministeriöltä lausuntoa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi laiksi kiinteistöverolain 3 §:n muuttamisesta. Ehdotuksen mukaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut luonnonsuojelualueet vapautettaisiin kiinteistöverosta. Merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta alennettaisiin valtiovarainministeriön asetuksella.

Ympäristöministeriö pitää säädösmuutosten toteuttamista tärkeänä. Luonnonsuojelualueiden vapauttaminen kiinteistöverosta lisää kiinnostusta yksityismaiden luonnonsuojeluun. Luonnonsuojelun kannustavuuden lisääminen eri keinoin sisältyy myös meneillään olevan luonnonsuojelulain uudistuksen tavoitteisiin. Ympäristöministeriö ehdottaa harkittavaksi, että kiinteistöveron ulkopuolelle jäisi myös luonnonsuojelualueella sijaitsevat rakennukset rakennuspaikkoineen. Säännöksen laajentaminen ei vähentäisi käytännössä merkittävästi kuntien kiinteistöverotuloja.

Ympäristöministeriö kannattaa sitä, että merituulivoiman kiinteistöveroa alennetaan. Suomen merituulivoipotentiaali on suuri, mutta merialueille tuulivoimaloita on toteutettu hyvin vähän. Merelle rakentaminen ja toiminen on huomattavasti maatuulivoimaa kalliimpaa korkeiden rakennus- ja huoltokustannusten lisäksi verkkoonliityntäkustannusten ja kiinteistöveron vuoksi. Toisaalta merialueella tuulee manteretta enemmän ja tasaisemmin. Merialueilla olisi mahdollisuus toteuttaa laajempia puistokokonaisuuksia helpommin kuin mantereella, sillä mantereella on merialueita enemmän haasteena muiden alueidenkäyttötarpeiden ja ympäristövaikutusten asettamat rajoitteet.

Keväällä alkaneessa neljän ministeriön yhteisessä tuulivoimarakentamisen edistäminen - VNTEAS hankkeessa etsitään keinoja edistää tuulivoimarakentamista kustannustehokkaasti ja mahdollisimman hyvin eri tarpeita yhteensovittaen kolmessa osa-alueessa. Tavoitteena on mm. löytää keinoja edistää merituulivoimahankkeiden kannattavuutta, esimerkiksi kiinteistöverokohtelun ja verkkooonliityntäkustannusten allokoinnin kautta.

Kansliapäällikkö Juhani Damski

Lainsäädäntöjohtaja Riitta Rönn

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Ympäristöministeriö PL 35 00023 Valtioneuvosto	 Aleksanterinkatu 7 Helsinki	 0295 16001 +358 295 16001	 09 1603 9320 +358 9 1603 9320	 kirjaamo@ym.fi